

Dit i fet, senyor Whitman

Ada Castells, Cultura/s, *La Vanguardia*

Avui podem donar una bona notícia: la primera traducció en català de *Fulles d'herba*, obra que en castellà va ser traduïda per un gran de les lletres com Borges. Fins ara, es disposava de traduccions dels poemes més destacats fetes per Cebrià de Montoliu, Agustí Bartra, Miquel Descot, Lluís Roda i Sam Abrams. Ara, el poeta **Jaume C. Pons Alorda** (Caimari, Mallorca, 1984) ha dedicat hores i hores a l'obra que **Walt Whitman** va deixar preparada abans de morir, el 1892, a manera de regal per al món. Ho explica el mateix traductor en una introducció curta i efectiva: "*Fulles d'herba* és el particular homenatge del poeta a la raça humana", ens diu. Per a ell tot era matèria poètica i ho podem certificar en aquesta dedicatòria: "El més inofensiu insecte o animal, els sentits, la mirada, l'amor, / El primer pas, dic, em va impressionar i em va agradar tant, / Que amb prou feines he avançat o he volgut anar més enllà, / I m'aturo i vagarejo tot el temps per cantar-lo amb cants extasiats".

Aquesta edició, per la seva importància, bé es mereixia un estudi preliminar, però s'ha optat per una sola introducció ben breu on es renuncia a explicar la vida i miracles d'aquest pare de les lletres nord-americanes. Qui sap si perquè editor i traductor, sàviament, s'han deixat endur pel que argumenta Whitman en aquests versos: "(...) Algú descriurà la meva vida quan jo sigui mort i hagi partit? / (Com si algú realment sabés res de la meva vida, / Quan jo mateix sovint crec que ben bé poc o res de res sé de la meva vida, / Sols un grapat de murmuris, unes quantes pistes i falsedats escarransides / Que jo vull, per al meu propi ús, traçar aquí)". Pons Alorda recalca que el gest de Whitman d'intentar atrapar l'infinit dins de les pàgines d'un llibre és d'una "ambició sideral" i alhora "d'una innocència que només una criatura irresponsable i encantadora podria arribar a somniar". Aquesta actitud ens impedeix titllar el poeta de petulant: "No em tanqueu les vostres portes, orgulloses biblioteques, / Perquè tot allò que no teníeu als vostres prestatges tan ben reblerts, / i que tant necessitàveu, jo ara ho porto". No és una empresa gens fàcil, és feta, ens confessa Whitman, "amb fortuna variable, amb fugues, avanços i retirades, victòries retardades i vacil·lants", és a dir, tal com es fan totes les bones obres. Ja es veu que tenia tota la intenció de perpetuar-se en el temps i en una de

les seves dedicatòries se'ns dirigeix: “Poetes del futur! Oradors, cantants, músics del futur!/ No serà l'avui qui em justifiqui ni qui doni resposta al meu destí, (...) / Amunt! Sou vosaltres qui m'heu de justificar”. Ara Pons Alorda, podrà respondre: “Dit i fet, senyor Whitman”.